

SÖKANDE

Herden AB, 556510-1846

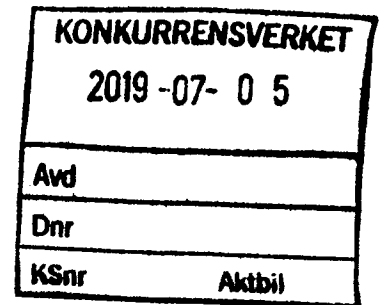
Ombud: Advokat Mikael Dubois och Jur.kand. Martina Sterner
Hamilton Advokatbyrå
Box 715
101 33 Stockholm

MOTPART

Nacka kommun
131 81 Nacka

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

YRKANDEN M.M.

Nacka kommun (kommunen) genomför en upphandling (dnr SOCN 2018/224) avseende drift av verksamhet i form av "bostad med särskild service" enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Av tilldelningsbeslutet den 26 mars 2019 framgår att kommunen beslutat att teckna avtal för område 2 med Humana LSS Sverige AB.

Herden AB (Herden) ansöker om överprövning av upphandlingen avseende område 2, vilket består av två gruppboendebostäder benämnda Kompassen och Rodret, och yrkar att upphandlingen ska göras om.

Till stöd för sin talan anför Herden bl.a. följande. Bolagets anbud diskvalificerades på grund av att det endast har lämnat en referensperson. Upphandlingens krav avseende referensuppdrag i punkten 4.3 i upphandlingsdokumentet strider mot principen om transparens och mot proportionalitetsprincipen. Herden har därmed riskerat att lida skada.

Referenskravet i punkten 4.3 andra och tredje styckena i upphandlingsdokumentet kan tolkas som att anbudsgivare i första hand ska ange kundreferenser från två olika uppdragsgivare (alternativ 1). I femte stycket anges emellertid ett alternativ för hur referenskravet kan uppfyllas om anbudsgivaren saknar referensuppdrag, exempelvis genom att personer i ledande ställning hos anbudsgivaren har erfarenhet av motsvarande uppdrag (alternativ 2).

Herden driver och ansvarar sedan 1999 för gruppboendena Kompassen och Rodret på uppdrag av kommunen. Dessa verksamheter är bolagets enda uppdrag sedan det bildades. Eftersom Herden inte har två olika uppdrags-

givare att ange som referenser, har bolaget endast kunnat ange en kundreferens och har därför inte kunnat uppfylla referenskravet genom att tillämpa alternativ 1. Bolaget har i stället varit hänvisat till alternativ 2.

Herden vill understryka att om en anbudsgivare avser uppfylla referenskravet genom alternativ 2, fordras inte att anbudsgivaren inkommer med någon dokumentation överhuvudtaget med anbudet. Detta eftersom femte stycket är formulerat som att anbudsgivaren: "[...] ska på annat sätt kunna visa [...]." Herden har i denna del inte överhuvudtaget kontaktats av kommunen. Det finns inget som hindrar att en upphandlande myndighet anger i sitt underlag att viss dokumentation kommer att införas i efterhand, det vill säga efter anbudets ingivande. Kommunen har inte haft någon rätt att förkasta Herdens anbud utan att tillämpa alternativ 2 på ett korrekt sätt, dvs. genom att begära dokumentation som kommunen funnit nödvändig.

Trots att Herden inte har haft någon skyldighet att bifoga dokumentation beträffande alternativ 2, har bolaget dels angett kommunen som kundreferens i en referensbilaga som bifogats anbudet, dels beskrivit Herdens föreståndares tillika tillståndsinnehavares erfarenhet i punkten 2.16 i anbudet. Av samma punkt i anbudet framgår också tydligt att kommunen är Herdens enda uppdragsgivare och att bolaget bildades i syfte att driva Kompassen och Rodret. Herden har utgått från att detta är anledningen till att kommunen inte har kontaktat bolaget beträffande referenskravet. Med detta avses att Herden, trots att bolaget inte varit förpliktigt därtill, bifogat erforderlig dokumentation för att kommunen ska kunna konstatera att referenskravet är uppfyllt enligt alternativ 2.

Trots det ovan anförda uteslöts Herden ur upphandlingen med motiveringen att bolaget endast lämnat en referensperson. För det fall kommunen felaktigt har bedömt bolagets uppfyllande av referenskravet endast utifrån alternativ

1, förklarar det varför anbudet förkastades. Detta eftersom alternativ 1 kräver två referensuppdrag. Dock har kommunen givetvis också haft att bedöma Herdens anbud utifrån alternativ 2. Om kommunen har bedömt anbudet utifrån alternativ 2 är det synnerligen otydligt hur kommunen kommit fram till slutsatsen att Herden inte har uppfyllt referenskravet. Dels finns tillräcklig dokumentation för att Herden ska ha visat på kravuppfyllelse genom tillämpning av alternativ 2, trots att sådan dokumentation inte fordrats enligt referenskravet. Dels har kommunen inte kontaktat Herden för det fall kommunen ansett att ytterligare dokumentation skulle krävas. Dessutom har motiveringen inget stöd i referenskravet, eftersom antalet referenspersoner inte adresseras i referenskravet (även om antalet referensuppdrag tas upp i alternativ 1). Konsekvensen av att referenskravet inte är formulerat på ett klart, precist och entydigt sätt är att Herden inte har haft möjlighet att förstå hur referenskravet ska uppfyllas. Det anförda visar att referenskravet strider mot principen om transparens.

Den enda tolkning som Herden kan se som skulle kunna leda till att bolaget kan uteslutas till följd av referenskravet är att nämnda krav ska tolkas som att en anbudsgivare som inte har några referensuppdrag kan uppfylla kravet genom erfarenheten hos personer i ledande ställning, medan de anbudsgivare som har en referens inte kan tillämpa alternativ 2 alls. En sådan tillämpning är emellertid uppenbart oproportionerlig. Detta eftersom tillämpningen innebär att anbudsgivare som endast kan ange ett referensuppdrag, som i detta fall Herden, varken kan uppfylla referenskravet i enlighet med alternativ 1 eller alternativ 2, medan en anbudsgivare som inte har något referensuppdrag kan uppfylla referenskravet. Att inte godta det enda referensuppdrag som Herden har i kombination med bolagets verksamhetsansvariges erfarenhet och kompetens, innebär att kravet är utformat i strid med proportionalitetsprincipen.

Om referenskravet inte hade utformats i strid med LOU hade Herden kunnat uppfylla kravet och därmed haft möjlighet att gå vidare till utvärdering och tilldelas avtal. Bolaget har därmed åtminstone riskerat att lida skada. Eftersom felet hänför sig till upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om.

Kommunen bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Upphandlingen har genomförts i enlighet med LOU och de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Herden har inte uppfyllt samtliga ställda krav, varför bolagets anbud rätteligen har förkastats. Bolaget har därför varken lidit eller riskerat att lida skada. Det är kommunens uppfattning att de krav som ställts på anbudsgivarna inom ramen för upphandlingsdokumentet och kraven på referensuppdrag har varit tydliga och transparenta samt att de ligger inom det "tillåtna området", dvs. att de varken är oproportionerligt långtgående eller öppna för myndighetens fria godtycke.

Av punkten 3.4 i upphandlingsdokumentet framgår att samtliga krav på anbudet ska vara uppfyllda senast den dag anbudet lämnas in om inte det enskilda kravet uttryckligen medger något annat. Av punkten 4.3 femte stycket i upphandlingsdokumentet (alternativ 2) framgår vidare att en anbudsgivare som inte kan ange referensuppdrag, exempelvis på grund av att verksamheten är nystartad, på annat sätt ska kunna visa att kravet är uppfyllt, exempelvis genom att personer i ledande ställning har erfarenhet av motsvarande uppdrag införskaffade inom ramen för tidigare anställning eller verksamhet. Efterföljande stycke konstaterar att uppdragen inte får vara äldre än fem år från sista anbudsdag och av det sista stycket utläses att kommunen förbehåller sig rätten att bedöma om angivet referensuppdrag är likvärdigt eller inte samt att kommunen får använda sig själv som referens.

Det står för kommunens del klart att Herden tolkat kravet i punkten 4.3 som att bolaget haft att på annat sätt visa att kravet på referensuppdrag varit

uppfyllt, det vill säga genom alternativ 2. Genom angivandet av efterfrågad information i enlighet med punkten 2.16 i upphandlingsdokumentet, anser sig Herden samtidigt ha uppfyllt kravet i enlighet med alternativ 2.

Kommunen konstaterar att en sådan tolkning av kravet saknar stöd i upphandlingsdokumentet. Om kravet hade kunnat uppfattas på det sätt som bolaget gör gällande hade kommunen inte behövt efterfråga påvisande av referensuppdrag enligt alternativ 2 överhuvudtaget. Kommunen bestrider att Herden genom sitt besvarande av det obligatoriska kravet i punkten 2.16 samtidigt lämnat tillräcklig information enligt vad som efterfrågats enligt alternativ 2. Kravet i punkten 2.16 avser uppgifter från bolaget. Kravet i enlighet med alternativ 2 avser uppgifter om bolagets företrädare eller liknande från en referens.

Herden gör gällande att kommunen inte prövat bolagets uppfyllande av kravet på referensuppdrag enligt alternativ 2. Förklaringen som ges är att kommunen i tilldelningsbeslutet motiverat diskvalificeringen genom formuleringen: "har lämnat endast en referensperson". Kommunen anser att valet av formulering saknar betydelse för sakfrågan med hänsyn till att kommunen endast konstaterat att bolaget inte uppfyller kraven i punkten 4.3 eftersom Herden endast lämnat en referensperson. Det som efterfrågas i punkten 4.3 är kundreferenser. Ordet kundreferenser omfattar enligt kommunen naturligtvis även referenser om personer. Det saknas enligt kommunen skäl att utgå från att ett påvisande enligt alternativ 2 inte skulle kunna ske genom att till exempel ange ett referensuppdrag och en annan referens kopplat till en ledande befattningshavare. Båda dessa är kundreferenser.

Kommunen bestrider påståendet om att Herden inte har behövt redovisa bland annat föreståndarens erfarenhet. Enligt punkten 2.16 har kommunen ställt krav på anbudsgivarna att lämna vissa uppgifter om både kompetens och erfarenhet, vilket bolaget också har gjort. Kravet syftar till att ge

kommunen en allmän beskrivning av anbudsgivarens verksamhet, där anbudsgivarens egen uppfattning om erfarenheter naturligtvis ingår. Detta krav ska emellertid skiljas från syftet bakom kravet i punkten 4.3 där det uttryckligen framgår att anbudsgivarna genom referenser ska ha dokumenterad erfarenhet av uppdrag av liknande art, det vill säga drift av bostad med särskild service enligt LSS.

Herden gör därutöver gällande att kommunen inte ställt krav på att referenser enligt alternativ 2 skulle lämnas vid anbudstidens utgång. Kommunen menar att det saknas skäl att tolka formuleringen i femte stycket på så sätt att ordet ”kunna” skulle ges det innehållet att Herden, endast på uppmaning av kommunen, varit förpliktad att översända erforderlig information. Utifrån syftet bakom punkten 4.3 i allmänhet och punkten 3.4 i synnerhet är det kommunens uppfattning att det torde stått klart för samtliga anbudsgivare att kravet ska uppfyllas vid anbudstidens utgång.

Det framgår av både ordalydelsen och syftet att kravet i punkten 4.3 ska uppfattas på det av kommunen angivna sättet. Av det sista stycket i samma punkt, det vill säga sjunde stycket, framgår uttryckligen att kommunen förbehåller sig rätten att bedöma om angivet referensuppdrag är likvärdigt eller inte. Att ett uppdrag är angivet, det vill säga i tempusformen perfekt, innebär rätteligen att uppdraget har skickats in. Det är i sammanhanget viktigt att framhålla att det är en och samma punkt som nu är föremål för prövning. Det är således inte olika krav i olika punkter som avhandlas. Att läsa något av styckena helt fristående från sitt sammanhang kan möjligen föranleda Herden att luta sig mot en annan uppfattning men en sådan läsning är inte möjlig. Förutom av själva ordalydelsen i punkten 3.4 utgör även syftet bakom det kravet, tillsammans med ordalydelsen och syftet bakom övriga av kommunens återgivna krav, stödargument för hur kommunen anser att anbudsgivare rent generellt bort ha uppfattat kravet.

Att det ålegat kommunen att begära in uppgifterna bestrids. När tiden för att lämna anbud har löpt ut kan den upphandlande myndigheten under vissa begränsade förutsättningar begära komplettering. Men om myndigheten bedömer att det saknas utrymme för en sådan komplettering är det inte möjligt att anta ett anbud som inte uppfyller de obligatoriska kraven. Det finns således inga krav på att en upphandlande myndighet måste begära en komplettering eller ett förtydligande. Om kommunen i detta fall hade begärt en komplettering enligt Herdens anmärkning, det vill säga att bolaget då hade kunnat lämna in ytterligare referensuppdrag enligt alternativ 2, hade dessa kompletteringar enligt kommunen utgjort otillåtna sådana eftersom dessa hade tillfört anbudet nya uppgifter. Till saken hör också att kommunen under punkten 3.3 i upphandlingsdokumentet betonat att det är angeläget att anbudsgivare kontaktar kommunen omgående om något i upphandlingsdokumentet med bilagor är oklart. Herden har inte ställt några frågor kopplat till eventuella oklarheter enligt det nu sagda.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för bedömningen

I mål om offentlig upphandling gäller som huvudprincip att rätten grundar sin prövning främst på de omständigheter som sökanden åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69). Frågan i målet är således om det föreligger skäl för ingripande enligt LOU på de grunder Herden anfört.

I 4 kap. 1 § LOU anges följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

I 4 kap. 2 § LOU anges följande. En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.

I 20 kap. 6 § LOU anges följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Ett upphandlingsdokument ska vara utformat så att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer kan tolka informationen på samma sätt. Av principerna om transparens och likabehandling följer att den upphandlande enhetens krav ska anges på ett sätt som gör att varje leverantör med utgångspunkt i upphandlingsdokumentet kan skapa sig en bild av möjligheterna att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Det bör ställas förhållandevis höga krav på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av ett upphandlingsdokument, även om mindre brister och oklarheter får godtas. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även upphandlingsdokument som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när. (Jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2002 ref. 50.)

Proportionalitetsprincipen innebär bl.a. att krav som ställs i förfrågningsunderlaget ska stå i proportion till det behov som ska täckas av upphandlingen och till de mål som eftersträvas. En proportionalitetsprövning sker vanligen i tre steg. Det första innefattar frågan om åtgärden är ägnad att tillgodose det avsedda ändamålet. Det andra steget utgörs av en prövning av om den är nödvändig för att uppnå det avsedda ändamålet. Till sist bedöms

om den fördel som det allmänna vinner står i rimlig proportion till den skada som åtgärden förorsakar enskilda intressen. (Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 37.)

Punkten 2.16 i upphandlingsdokumentet är formulerad enligt följande:

2.16 Teknisk och yrkesmässig kapacitet
Informationsfråga

Anbudsgivare ska inneha och visa att de har dokumenterade resurser, kompetens och erfarenhet att utföra uppdraget.

Detta ska framgå av anbudet som ska innehålla en kortfattad beskrivning av det anbudsgivande företaget. I beskrivningen bör följande ingå.

Kortfattad beskrivning av det anbudsgivande företaget.
Affärsidé och verksamhet
Organisation och ledning
Översiktlig kompetensbild/struktur
Geografisk etablering

Punkten 3.4 i upphandlingsdokumentet är formulerad enligt följande.

3.4 Anbudets form och innehåll

Samtliga krav på anbudet ska vara uppfyllda senast den dag anbudet lämnas in om inte det enskilda kravet uttryckligen medger något annat.

Punkten 4.3 i upphandlingsdokumentet är formulerad enligt följande:

4.3 Tekniska och yrkesmässig kapacitet- referenser
Obligatoriskt krav

Anbudsgivare ska ha dokumenterad erfarenhet från tidigare utförda uppdrag av liknande art utförda under de senaste fem åren (från sista anbudsdag). Med liknande art avses drift av bostad med särskild service enligt LSS.

Detta ska styrkas med att ange två (2) stycken kundreferenser med kontaktperson, telefonnummer och e-post samt en kort beskrivning av det genomförda uppdraget. Kontaktpersonen ska ha kunskap om och kunna bekräfta att uppdraget genomförts så som det angetts i beskrivningen. Anbudsgivaren ansvarar för att kontaktpersonerna för uppdragen är vidtalade och går att nå på angiven e-post och telefonnummer samt har möjlighet att bekräfta referensuppdraget. Referensuppdragen ska avse olika uppdragsgivare.

Lämnar anbudsgivaren anbud på flera områden behöver totalt bara två (2) referenser lämnas.

En anbudsgivare som inte kan ange referensuppdrag, exempelvis på grund av att verksamheten är nystartad, ska på annat sätt kunna visa att kravet är uppfyllt exempelvis genom att personer i ledande ställning har erfarenhet av motsvarande uppdrag införskaffade i tidigare anställning eller verksamhet.

Uppdragen får inte vara äldre än fem år från sista anbudsdag.

Kommunen förbehåller sig rätten att bedöma om angivet referensuppdrag är likvärdigt eller inte. Kommunen får även använda sig själv som referens.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten anser att det framgår tillräckligt tydligt av punkterna 2.16 och 4.3 i upphandlingsdokumentet att de behandlar olika typer av krav. Kravet i den förstnämnda punkten framstår med tillräcklig klarhet som syftande till en beskrivning där anbudsgivaren själv är den enda källan. Av den översta rubriken till punkten 4.3 framgår uttryckligen att ämnet som behandlas är referenser. Därmed får det anses som en naturlig tolkning att det rör sig om uppgifter som i slutändan ska bekräftas av utomstående aktörer i form av referenser.

Av den enda underrubriken i punkten 4.3 framgår bokstavligen att punkten behandlar ett obligatoriskt krav. Med beaktande av vad som framgår av punkten 3.4 får det i punkten 4.3 anses vara fråga om ett krav som ska vara uppfyllt senast den dag anbudet lämnas in om inte något annat uttryckligen medges av kravet. Det femte stycket i punkten 4.3 beskriver ett alternativt sätt att uppfylla referenskravet för anbudsgivare som inte kan ange referensuppdrag i enlighet med andra och tredje styckena, exempelvis på grund av att verksamheten är nystartad. Förvaltningsrätten anser att det framgår tillräckligt tydligt att en leverantör som avser visa på kravuppfyllelse genom tillämpning av detta stycke, ska visa att kravet är uppfyllt den dag anbudet lämnas in. Domstolen noterar visserligen följande formulering i femte stycket: "ska på annat sätt kunna visa att kravet är uppfyllt". Denna

formulering framstår förvisso inte som optimalt utformad men kan enligt domstolens mening inte anses stå i strid med LOU eller de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna (jfr RÅ 2002 ref. 50). Formuleringen innebär i sig inte nödvändigtvis att anbudsgivaren endast ska kunna visa på kravuppfyllelse efter anmodan och i synnerhet inte med beaktande av ordalydelsen i den tidigare nämnda punkten 3.4. Det kan inte anses framgå uttryckligen på något sätt i punkten 4.3 att kravet inte ska vara uppfyllt den dag anbudet lämnas in. Mot denna bakgrund hade det inte varit möjligt för kommunen att begära in en komplettering av Herden utan att agera i strid med LOU enligt förvaltningsrättens mening. En sådan komplettering hade nämligen inneburit att anbudet hade tillförts nya uppgifter. Kommunen har således inte agerat i strid med principen om transparens eller på något annat sätt agerat i strid med LOU eller de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna i denna del.

Enligt andra och tredje styckena i punkten 4.3 krävs två referenser för att visa på kravuppfyllelse. Det framstår därför som naturligt att femte stycket i punkten ska förstås på så sätt att det krävs mer än en referens, vilken är angiven på samma sätt som framgår av andra och tredje styckena, för att visa på kravuppfyllelse enligt femte stycket. Av det ovan anförda följer att det får anses ha varit fullt möjligt och torde ha framstått som logiskt för anbudsgivare som endast kunnat ange en referens i enlighet med andra och tredje styckena i punkten 4.3, att uppfylla referenskravet enligt femte stycket i samma punkt genom att till exempel utöver denna referens visa att personer i ledande ställning hos anbudsgivaren har erfarenhet av motsvarande uppdrag införskaffade i tidigare anställning eller verksamhet. Genom detta alternativa tillvägagångssätt för att visa på kravuppfyllelse har de anbudsgivare som inte har kunnat visa på kravuppfyllelse genom angivande av två referensuppdrag givits en alternativ möjlighet i detta avseende. Detta tillvägagångssätt kan således inte betraktas som oproportionerligt då det med mycket stor sannolikhet ger fler kvalificerade leverantörer möjlighet att

lämna anbud än om möjligheten inte hade funnits. Vidare konstaterar domstolen att då punkterna 2.16 och 4.3 som tidigare nämnts utgör olika typer av krav kan det inte anses ha ålegat kommunen att anta att den information som Herden angett avseende den förstnämnda punkten även ska visa på kravuppfyllelse i enlighet med den sistnämnda punkten. Det kan inte betraktas som oproportionerligt att i en upphandling behandla olika typer av krav var för sig, när de dessutom ska uppfyllas genom olika tillvägagångssätt. Kommunen har således inte agerat i strid med proportionalitetsprincipen eller på något annat sätt agerat i strid med LOU eller de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna i denna del.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten därmed att vad Herden har anfört inte utgör omständigheter som visar att kommunen har genomfört upphandlingen i strid med LOU eller de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Herden har därmed inte lidit skada i den mening som avses i LOU. Förutsättningar för ingripande enligt 20 kap. 6 § LOU föreligger således inte. Herdens ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Gustav Forsberg
Rådman

Jakob Franzén har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafon, julafton eller nyårsafon, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

